

Институт по енергетика

КОНФЕРЕНЦИЯ

“Към европейска енергийна политика”

Информационно бюро на Европейския парламент за България

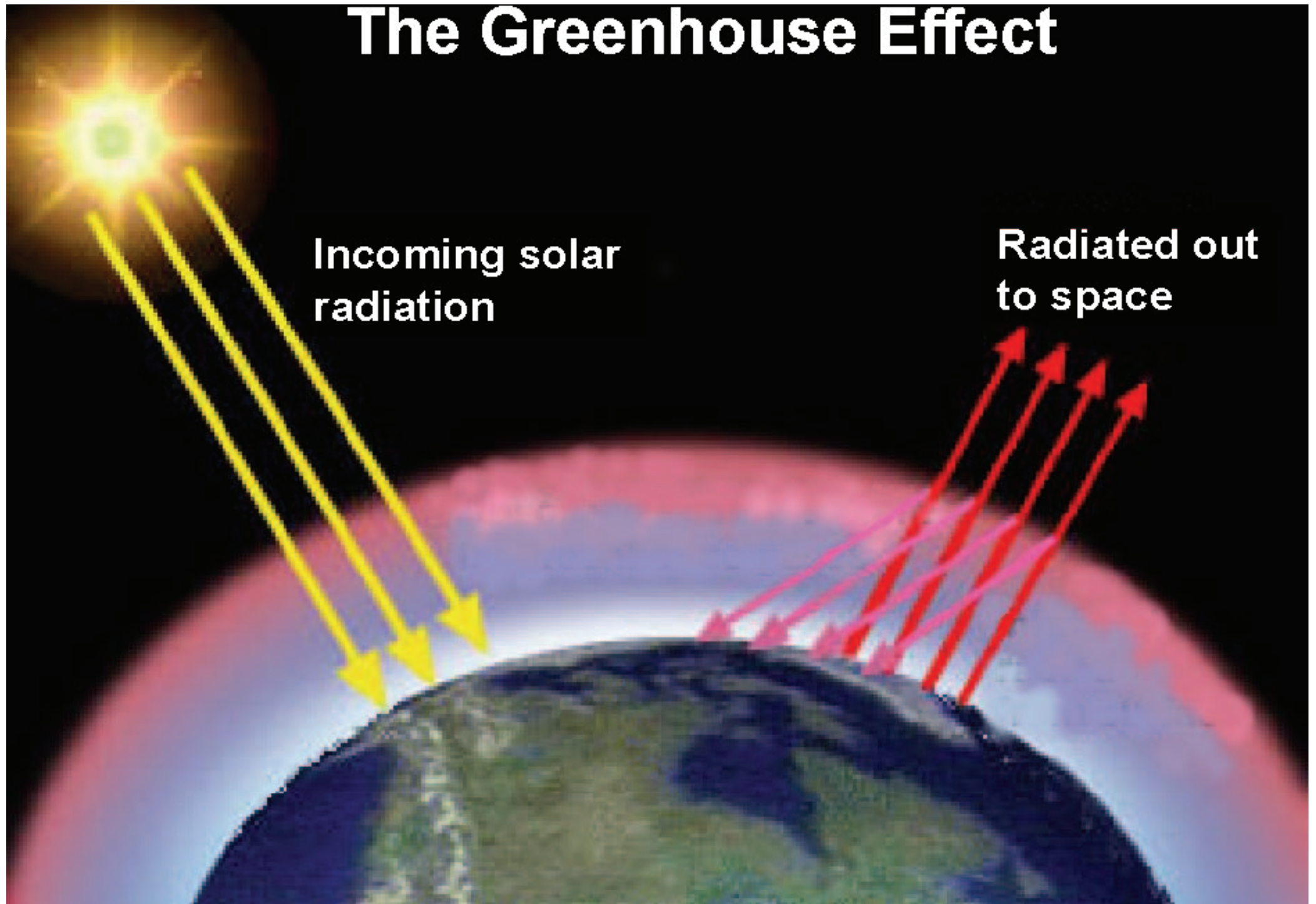
**Българската енергетика и
Европейската схема за търговия с
емисии.**

инж. Виолета Христова

**Експерт по изменение на климата - анализи,
прогнози и търговия с емисии.**

Институт по енергетика АД

The Greenhouse Effect

Рамкова конвенция на ООН по изменение на климата

Цел на Конвенцията

“Да се стабилизируют концентрациите на парникови газове в атмосферата до ниво, което би предотвратило опасната антропогенна намеса в климатичната система. Това ниво трябва да бъде достигнато за период от време, който би бил достатъчен, за да могат екосистемите да се пригледят естествено към изменението на климата, така че да не бъде застрашено производството на храни и по-нататъшното устойчиво икономическо развитие.”

Протокол от Киото към РКОНИК приет през м. декември 1997 г. в гр. Киото, Япония

- Задължава страните от Анекс I на Конвенцията да предприемат мерки и провеждат политика, в периода 2008-2012, да намалят съвкупните си емисии с **5 %**
- България - 8 % намаление на емисиите спрямо 1988 г.
- ЕС 15– 8 % намаление на емисиите спрямо 1990 г.

Гъвкави механизми:

- Механизъм за чисто развитие
- Проекти съвместно изпълнение
- Търговия с емисии

Електроенергетика

През базовата 1988 г. Българската електроенергетика:

- Произвела **45.021 TWh** , внесла **4.146 TWh**
- Общо потребление в страната **49.167 TWh**

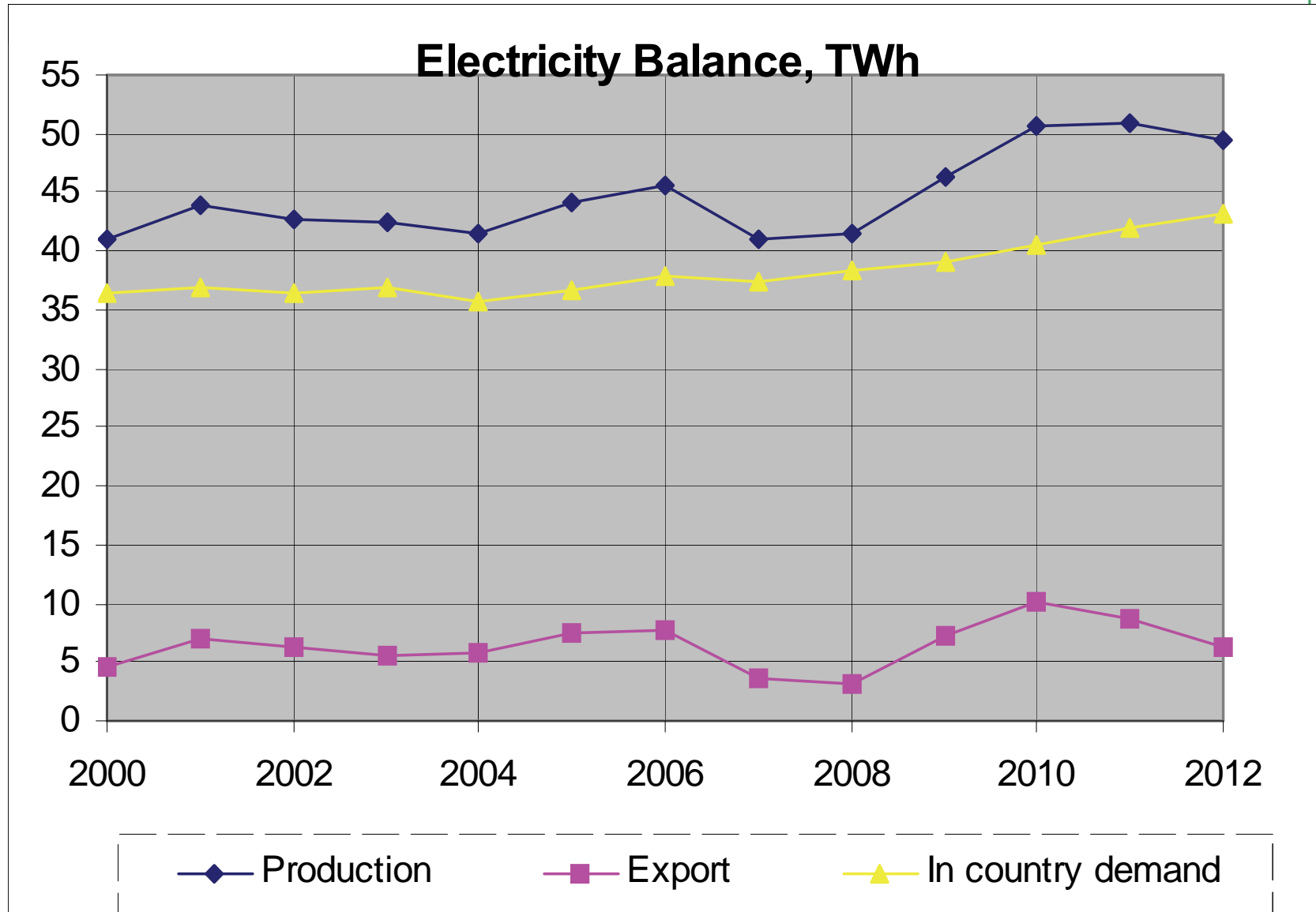
През **2005 г.** за първи път отново е надхвърлено производството от 1988 г.:

- Производство **45.249 TWh**, Износ **7.581 TWh**
- Общо потребление в страната **36.668 TWh**

От страна вносител, България стана износител на електроенергия.

Планирано е нарастване на износа до **10 TWh** през 2010 г.

Очаква се и нарастване на потреблението през следващите години.

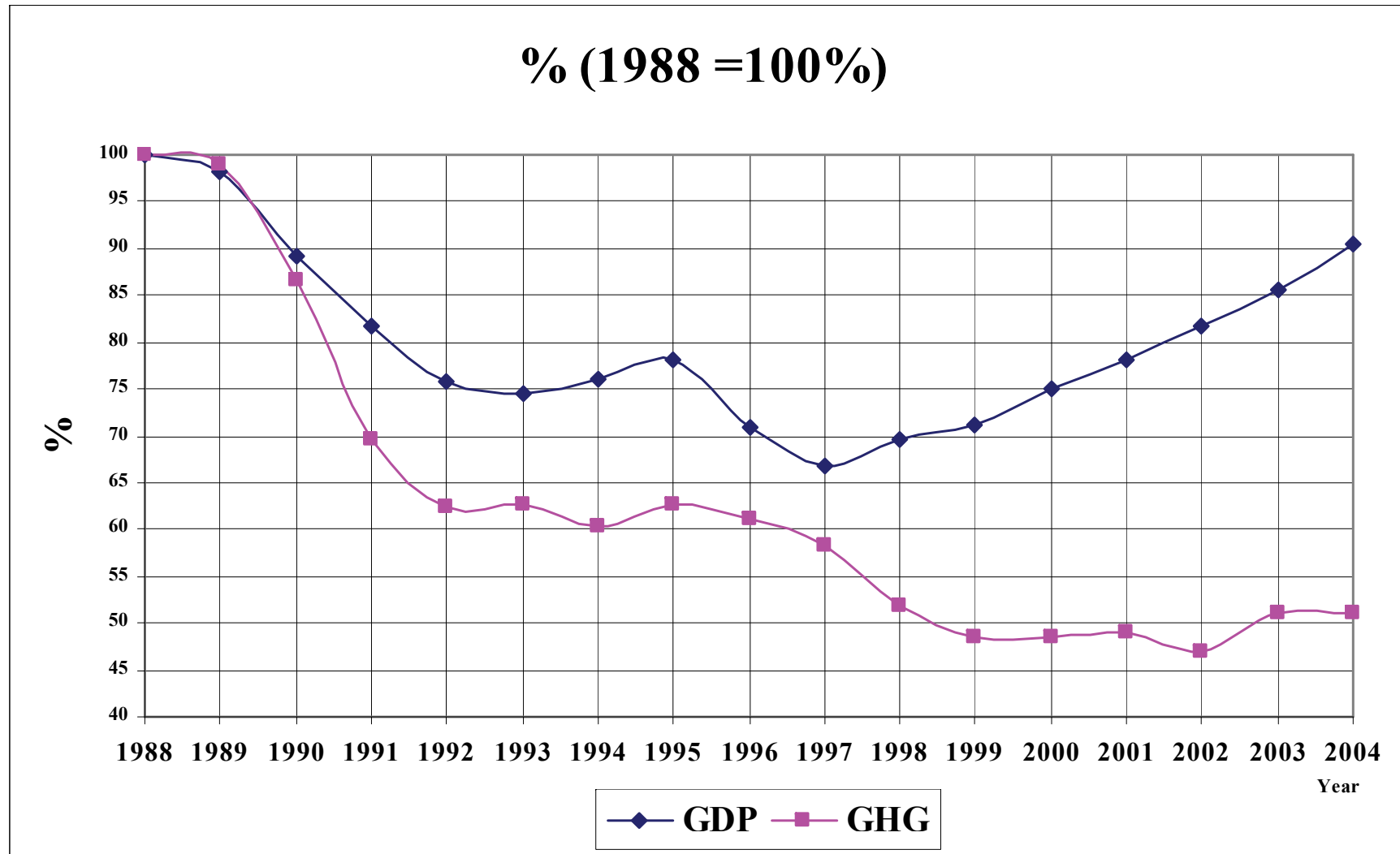

Електроенергетика и емисии

- В България, по искане на ЕС, предсрочно са изведени от експлоатация 4 ядрени блока (880MW през 2002 г. и още 880 MW през 2006 г.).
- Тези блокове имаха потенциал за производство, без емисии, на около 12 TWh електроенергия годишно.
- Тяхното спиране води до увеличение на емисиите на електроенергийния сектор с над 16 милиона тона (25% от емисиите в страната в периода на спирането).
- България е получила незначителни финансови средства за компенсация на част от разходите за извеждане от експлоатация и за подобряване на енергийната ефективност.

Емисии на ПГ и БВП за 1988 – 2004 г.

През периода 1988 - 2002 г. България постига 56% намаление на емисиите.

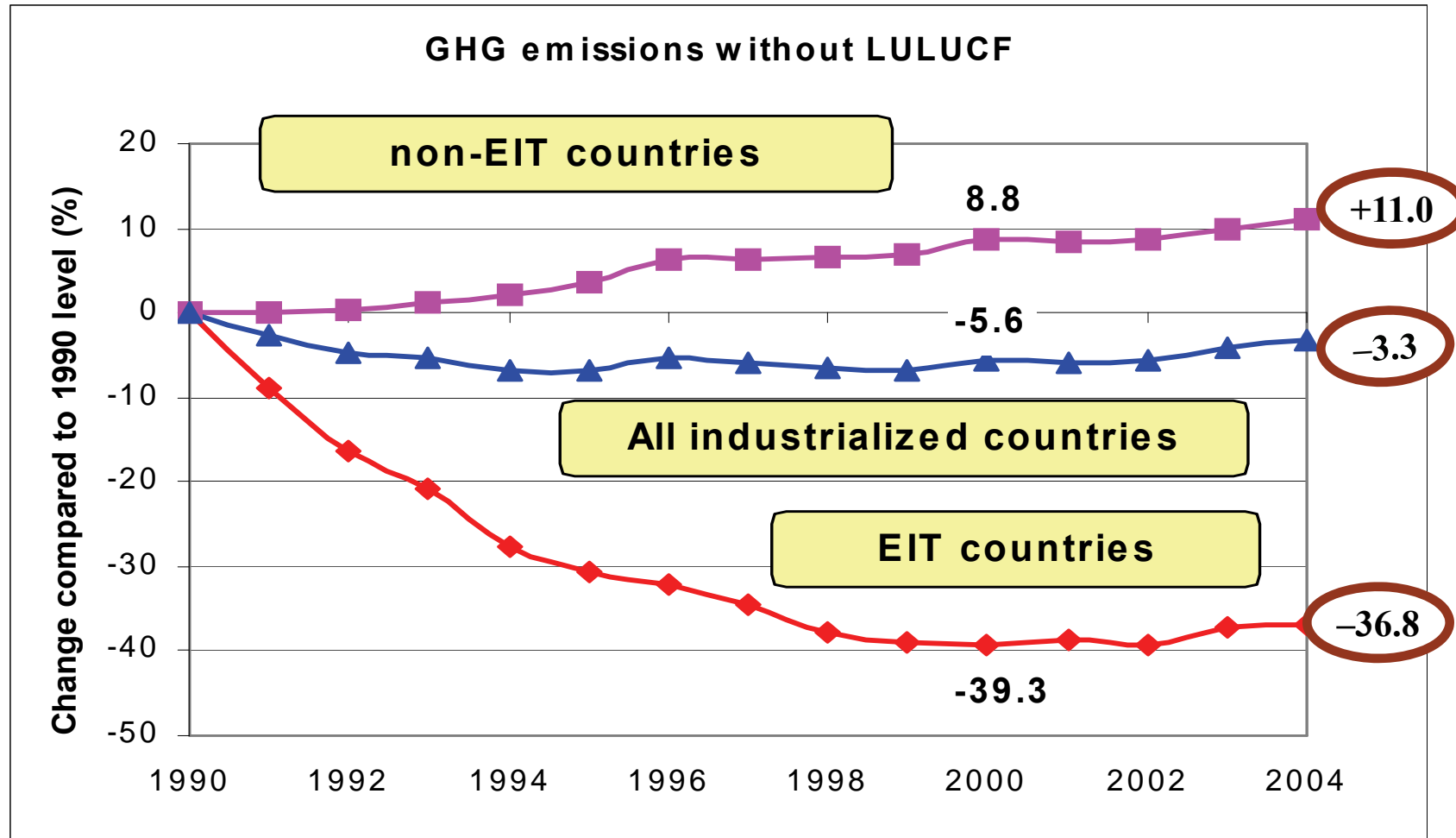
- Намаление на населението и на БВП – принос 33%;
- Енергийна и икономическа политика - принос 67%.

Значително нарастване на емисиите през 2003 г поради спирането на два ядрени блока в края на 2002 г.

Следващото голямо нарастване – през 2007 г. , след спирането на 3 и 4 блокове в АЕЦ “Козлодуй” в края на 2006 г.

Тренд на емисиите на ПГ 1990–2004 г.

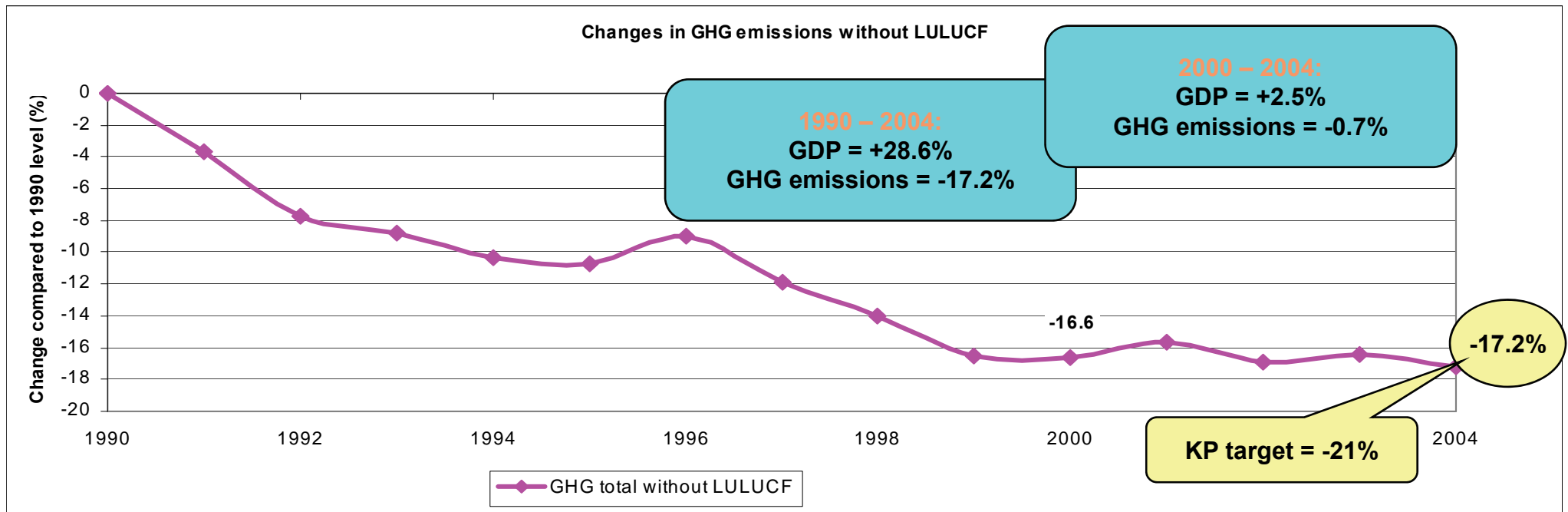
- 1) All industrialized countries: -3.3% \Rightarrow total below 1990 level
- 2) EITs: -36.8% / non-EITs: $+11.0\%$ \Rightarrow EITs down, non-EITs up

Тренд на емисиите на ПГ 1990–2004 г.

Germany

Germany = non-EIT country with greatest emission decreases since 1990

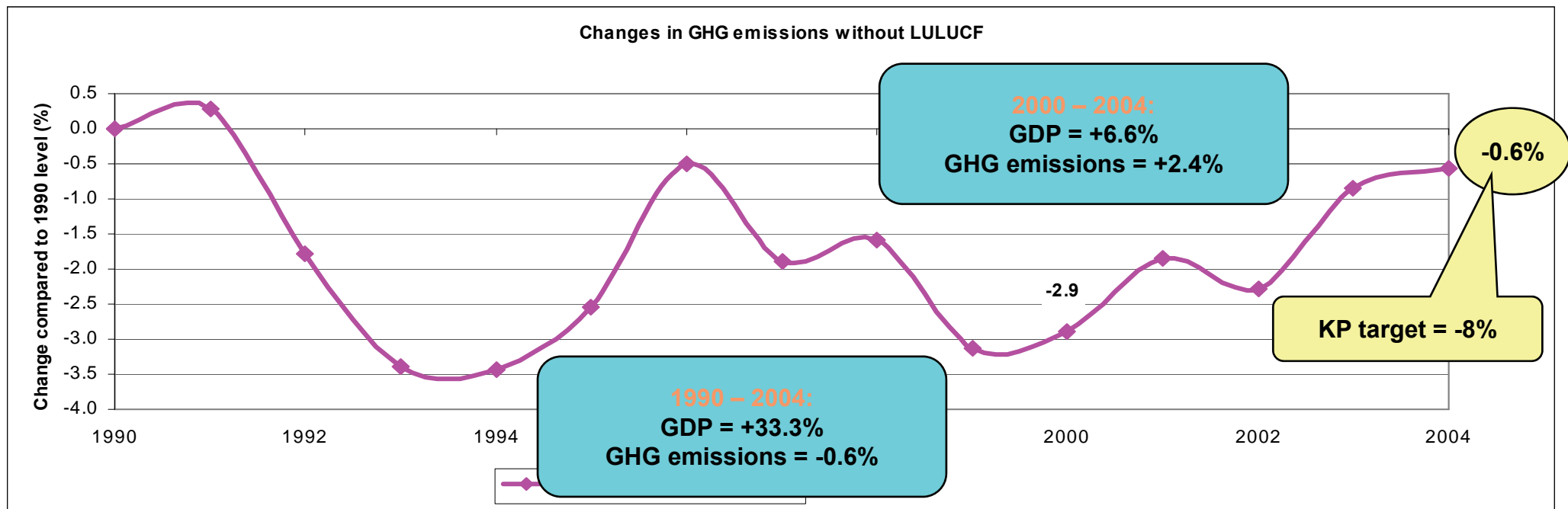

Trends: steep declines in 1990–1994 and 1996 –1999: fluctuations after 2000

GHG trend for European Community

EC = a combined trend for 15 member States of the European Union

Trends: fluctuations with overall decrease; some increase after 2000 (slower than GDP)

България в ЕСТЕ (1)

- България трябваше да започне участието си в ЕСТЕ от 2007 г.
- Решение на ЕК от 26.10.2007 г. по Плановете за разпределение на квоти за емисии за 2007 г. и за периода 2008 - 2012 г.
- За миналата 2007 г. определеното от Правителството количество квоти е намалено с 18.7%, от 51 979 988 на 42 269 658 броя квоти.
- Реалните емисии през 2007 г. са с около 0.5 млн t повече от разрешеното от ЕК и с 8 млн t по-малко от планираното от правителството:
 - Принудително намаление на производството на Кремиковци – 1.5 млн t
 - Невъвеждане в експлоатация на планирани нови инсталации – 1 млн t
 - Надценено (5%) разпределение промишленост 1.5 млн t
 - Надценено (20%) разпределение енергетика - 4 млн t
 - Неработили инсталации - 0.5 млн t
 - Приложени мерки = 1.3 млн t

България в ЕСТЕ (2)

- За периода 2008 – 2012 г. ЕК ограничава драстично допустимите емисии на страната с 37.4%
- Разрешените 42.3 млн квоти средногодишно включват и един задължителен резерв от 4 млн t за проекти Съвместно изпълнение.
- Комисията, предвижда разпределение за инсталациите на 38.3 млн квоти, което е съкращение не с 37.4%, а с около 44% в сравнение с исканото от правителството.

България в ЕСТЕ (3)

Разпределение за инсталациите на 38.3 млн квоти

- Ако страната остави за новите участници (вече строящи се инсталации) необходимите им 7 млн квоти
- и още поне 3 млн за планирани нови инсталации, но незапочнато строителство
- за разпределение между работилите през 2007 г. остават около 29 млн квоти
- или 67% от това, което те са емитирали през 2007 г.

Варианти за разпределение:

- Равноправно
- С привилегия

България в ЕСТЕ (4)

Равноправно разпределение за инсталациите

- Всяка действаща получава 67% от това, което е емитирала през 2007 г.

Последиствия

- Поскъпване на електроенергията средно с около 6 - 7 евро/MWh и на топлоенергията с 1 – 3 евро/MWh
- Поскъпване на продукцията на останалите отрасли на промишлеността в схемата пропорционално на електроемкостта им и недостига на квоти (различно за различните промишлености, най-много за цимент, вар, керамика и по-малко за нефтопродукти, металургия, целулоза и хартия и др.

Най-вероятно фалит на по-малките предприятия от неенергийните отрасли, забавен до нулев ръст на БВТ, ръст на безработицата

България в ЕСТЕ (5)

Преференциално тип 1 (обещано от правителството)

- Енергетиката, като чувствителен за населението отрасъл, получава необходимото и количество квоти.
- Останалите отрасли получават остатъка от разрешените квоти, което, в зависимост от оценката на нуждите на енергетиката ще варира между 10 и 20% от техните нужди.

Последствия

- Запазва се цената на електроенергията и топлоенергията
- Поскъпване на продукцията на останалите отрасли на промишлеността в схемата пропорционално на недостига на квоти (различно за различните промишлености, най-много за цимент, вар, керамика и по-малко за нефтопродукти, металургия, целулоза и хартия и др.

Най-вероятно масови фалити на предприятия от неенергийните отрасли, рязко намален или отрицателен ръст на БВТ, значителен ръст на безработицата

България в ЕСТЕ (6)

Преференциално тип 2 (препоръчано от ЕК)

- неенергийните отрасли получават необходимото им количество квоти.
- Енергетиката получава остатъка от разрешените квоти, което ще е около 35 – 40 % от необходимото.

Последствия

- Цената на електроенергията нараства с около 15 евро/MWh и топлоенергията с около 3 - 8 евро/MWh
- Поскъпване на продукцията на всички отрасли на промишлеността в схемата пропорционално на тяхната електроемкост и топлоемкост.

Тежки политически конфликти, поради необходимостта на ново повишаване на цената на електроенергията и топлоенергията.

Цената на наложеното от ЕК ограничение се понася равномерно от цялото население и от всички отрасли на промишлеността.

Защо ЕК налага толкова големи ограничения?

- При оценката на плановете ЕК ползва данни за емисиите през 2005 като база. При това ЕК ползва непълни данни, като определя емисиите за 2005 г. на 40.574 млн t.

Реалните емисии на страната през 2005 г. все още подлежат на верификация.

- ЕК приема 2005 г. за “нормална” година.

Данните показват, че електропроизводството от ВЕЦ през 2005г. е било с 1 807 GWh по-високо от средногодишното производство за предшестващите четири години.

Така в случай че 2005 г. би била година с нормални валежи и нормално електропроизводство от ВЕЦ, в страната биха се емитирали в повече 2.7 млн тона CO₂ от ТЕЦ.

Уточняването на данните и корекцията за производство на ВЕЦ би привело базовите емисии до поне 44 млн тона CO₂

Предсрочно прекратяване на експлоатацията на ядрени мощности

През 2006 г. блокове 3 и 4 в АЕЦ “Козлодуй” са произвели 6 754 GWh електроенергия.

- Базовите топлоелектрически централи трябва ежегодно да произвеждат 7 144 GWh за да се заместят не произведената от блоковете 3 и 4 електроенергия през годините след 2006 г.
- При това неизбежно ще се емитират допълнително 9.29 милиона тона CO₂.

При изпълнение на изискванията за намаляване на емисиите на SO₂ неизбежно се емитират допълнително 1.32 милиона тона CO₂.

Изпълнението на нововъведено законодателство (Договора за приемане на България в Европейския съюз) води до неизбежно увеличение на средногодишните емисии на страната с 10.61 млн т. годишно, което, съгласно Анекс III, т. 4 на Директивата, следва да бъдат компенсирани с допълнителни квоти.

• Представители на Комисията считат, че страната не трябва да бъде компенсирана за предсрочното извеждане от експлоатация на блоковете и за въвеждането на сероочистващи инсталации.

Защо се стигна до тук?

- Закъснение в представянето на плановете в комисията. Те бяха готови в срок, но двама министри решиха да ги “подобрят” и забавиха одобряването от МС с 8 месеца
- Внесените от министрите “подобрения” бяха в абсолютно противоречие с правилата на ЕС, но бяха защитавани до край.
- Компетентност при защитата на плановете пред Комисията

Какво се прави?

1. Правителството съди Европейската комисия по повод двете решения за Националните планове на България.
2. В писмената си защита до съда Комисията отново отхвърлят всички наши искания
3. България е получила незначителни финансови средства за компенсация на част от разходите за извеждане от експлоатация и за подобряване на енергийната ефективност.

Какво става?

- В същото време ЕС оказва на Румъния безвъзмездна помощ за завършване на строителството на поредния ядрен блок в АЕЦ “Черна вода”.
- При това помощта е в по-голям размер от предоставените на България средства за извеждането на блоковете от експлоатация.
- На двете страни се прилага еднакво ограничение на емисиите за 2007 г. и за България, над два пъти по голямо ограничение за периода 2008 – 2012 г.

Какво да се прави?

Нашите оценки показват, че страната не е в състояние през следващите 2 - 3 години да намали емисиите на парникови газове с 33% спрямо емисиите от 2007 г., от току що построените, рехабилитираните или реновирани инсталации в енергетиката, металургията, рафинериите, циментовата индустрия, производството на керамика и вар без реструктуриране на икономиката и без това да предизвика тежка икономическа криза от порядъка на тази от 1990 – 1993 г.

Какво да се прави?

В случай на загуба на делото за определяне на обема на квотите България да се информира Комисията, че страната пристъпва към едностранни мерки:

- за възстановяване на експлоатацията на блокове 3 и 4
- разглеждане на необходимостта от прекратяване на участието в ЕСТЕ.

Тези действия следва да бъдат обосновани със задълбочени макроикономически и енергийни анализи на въздействие на ограниченото количество квоти върху развитието на страната,

включително на възможните алтернативи за реструктуриране на икономиката.

Благодаря за Вашето внимание!

За контакт:

инж. Виолета Христова

Институт по енергетика АД

ул. “Ф.Жолио-Кюри” 20

София 1113

Тел. 9698621

Факс 963 4038

E-mail: vchristova@eninbg.com